

Kungl. Musikhögskolan i Stockholm
Rektor

Juridiska avdelningen
Åsa Kullgren
BESLUT

2005-11-30
Reg.nr 31-2868-05

Studentinflytande vid anställning av lärare i stråkmotodik Anmälan

Violinstudenterna genom N N har anmält Kungl. Musikhögskolan i Stockholm (KMH). I sin anmälan har studenterna haft synpunkter på KMH:s förfarande vid anställningen av en adjunkt i stråkmotodik. Studenterna har anført i huvudsak följande.

Vid den aktuella anställningen hemlighöll KMH juryens sammansättning. Det hade varit positivt om KMH hade varit öppen med vilka som skulle vara sakkunniga. De har också framført synpunkter på att det i juryn inte funnits någon sakkunnig i ämnet stråkmotodik. De menar att juryn bör vara dynamiskt sammansatt avseende ålder och kön.

Utredning Yttrande från KMH

Högskoleverket har anmodat KMH att yttra sig över violinstudenternas anmälan och särskilt redogöra för hur studentinflytandet har beaktats. KMH har i ett yttrande anført i huvudsak följande.

Enligt KMH:s anställningsordning skall prefekten bilda en rekryteringsgrupp bestående av prefekt, en eller flera ämnesexperter och en representant från högskoleförvaltningen som skall bistå vid handläggningen med personaladministrativ och juridisk kompetens. Gruppen beslutar sedan om kompletterande utredningsåtgärder, t.ex. intervju, spel- och undervisningsprov samt referenser. Provet skall ingå om det inte är uppenbart obehövt. Den ställföreträdande prefekten bildade en rekryteringsgrupp bestående av sex personer. Gruppen bestod, förutom av ställföreträdande prefekten, av två instrumentallärare från olika genrer, en metodiklärare, en pedagogiklärare och en studierektor. Gruppen valde ut fem sökande och kallade dessa till undervisningsprov och intervjuer. En studentgrupp om tre studenter utsågs. Dessa deltog i undervisningsprovet. Efter varje genomført prov fick studentgruppen lämna sina synpunkter. Innan rekryteringsgruppen fattade sitt beslut om vem av de sökande man skulle rekommendera för anställningen fick studentgruppen tillfälle att lämna sina synpunkter.

BESLUT

2005-11-30

Reg.nr 31-2868-05

Sid 2

Till yttrandet har fogats anställningsordning för anställning av lärare 2002-12-13, en skrivelse om tillsättning av adjunktstjänster i instrumentalmetodik och förordnande av tjänst 2005-06-17.

Violinstudenterna har beretts möjlighet att yttra sig över vad KMH har anfört. De har inkommit med ett yttrande.

Förvaltningschefen John Fürstenbach vid KMH har upplyst verket om att det inte finns några riktlinjer för studentinflytande vid högskolan.

Tillämpliga regler

I 1 kap. 7 § högskoleförordningen (1993:100) anges bl.a. följande.

I de fall studenter har rätt att vara representerade i olika organ utser de sina representanter i den ordning som föreskrivs i 16 § förordningen (1983:18) om studerandekårer, nationer och studentföreningar vid universitet och högskolor. Studentrepresentanter utses på samma sätt när information skall lämnas till och samråd ske med en sådan representant.

I 3 kap. 9 § andra stycket högskoleförordningen anges följande.

Studenterna vid högskolan har rätt att vara representerade i alla beslutande och beredande organ inom högskolan vars verksamhet har betydelse för utbildningen och studenternas situation. Om beslut inte skall fattas eller beredning genomföras av ett organ utan av en enda person skall information lämnas till och samråd ske med studentrepresentant i god tid före beslut respektive slutförande av beredningen.

Förarbeten

I propositionen Studentinflytande och kvalitetsutveckling i högskolan (prop. 1999/2000:28, s. 23 ff.) anges bl.a. följande.

/.../

Studentinflytande inom såväl själva utbildningen som i högskolan i stort kan förverkligas endast om studenterna påtar sig en aktiv och engagerad roll som individer och som kollektiv. Det kan gälla utbildnings- och undervisningsfrågor, högskolans budget, organisation och andra större principiella frågor. Inflytandet varken kan eller bör utövas endast genom representanter i olika organ. Alla studenter har ett medansvar att påverka utbildningen genom förslag och konstruktiv kritik. Pedagogiskt forsknings- och utvecklingsarbete har också som tidigare nämnts på ett övertygande sätt visat att studenter måste vara engagerade och delaktiga i studierna för att lärandet skall få djup och för att kunskapen skall bli bestående.

/.../

Regeringen anser att studenterna skall ha rätt att ingå i alla beslutande organ inom högskolan som på något sätt har betydelse för utbildningen. I högskolestyrelsen, som består av 15

BESLUT

2005-11-30

Reg.nr 31-2868-05

Sid 3

personer, har i dag studenterna rätt att vara representerade med tre ledamöter. En liknande representation kan vara lämplig att ha som riktmärke i andra beslutande organ. Även frågor om t.ex. budget, resurser och administration är av stor betydelse för utbildningen och studenternas situation. Vissa frågor kan dock ur studentsynpunkt vara mindre viktiga. Högskolan och studentkåren bör tillsammans komma överens om vilka organ som studenterna skall vara representerade i.

/.../

Vid vissa högskolor kommer studenterna först på ett sent stadium in i processer som kan ha pågått mycket länge. När ett ärende kommer upp i ett beslutande organ där studenterna är representerade kan möjligheterna till påverkan i praktiken vara små. En förutsättning för ett reellt studentinflytande är därför att studenterna får ingå i beredande organ och att samråd sker i lämpliga former på ett tidigt stadium och under processens olika steg.

/.../

Högskoleverkets bedömning

Studentinflytande

Violinstudenterna vid KMH har i sin anmälan haft synpunkter på bristande information om ett anställningsärende. De menar att KMH har undanhållit information om vilka personer som skulle delta i en rekryteringsgrupp, som tillsattes för att bereda anställningsärendet. De har också framfört synpunkter på rekryteringsgruppens sammansättning.

I 3 kap. 9 § högskoleförordningen föreskrivs om studenters rätt till inflytande, allmänt kallat studentinflytande, i ärende som har betydelse för utbildningen och studenternas situation. Denna rätt handlar dels om att studenterna har rätt att vara representerade i beslutande och beredande organ, dels om att studenterna har rätt till information och samråd i frågor som inte beslutas eller bereds i ett organ utan av en enda person.

När det gäller studentinflytande vid anställningsärenden har Högskoleverket i ett tillsynsbeslut den 25 februari 2004 (reg. nr 31-2875-04) uttalat att frågan måste bedömas från fall till fall. Avgörande för bedömningen är därvid om anställningen har betydelse för utbildningen och studenternas situation. Förevarande ärende gäller anställning av en lärare. Enligt Högskoleverkets mening har anställning av lärare, i regel, betydelse för utbildningen och studenternas situation.

KMH har i ärendet inte ifrågasatt studenternas rätt till inflytande i det aktuella anställningsärendet. KMH har hänvisat till att studenterna deltog vid undervisningsprovet och då fick lämna sina synpunkter. Högskoleverket konstaterar att prefekten vid den aktuella institutionen tillsatt en rekryteringsgrupp, vars uppgift har varit beredande. Enligt ovan nämnda bestämmelse om studentinflytande borde studenterna ha varit representerade i denna grupp. Studenterna skulle då också ha haft möjlighet att lämna synpunkter

BESLUT

2005-11-30

Reg.nr 31-2868-05

Sid 4

på viktiga frågor som kompletterande utredningsåtgärder samt vilka sökande som borde kallas till undervisningsprov och intervjuer.

Studenterna är i anmälan missnöjda med att det i rekryteringsgruppen inte funnits någon expert inom ämnet stråkmotetik. Det är prefekten som har beslutat om rekryteringsgruppens sammansättning. Det är således ett beslut som fattats av en enda person och inte av ett organ. I denna situation skall högskolan lämna information och samråda med studentrepresentant i god tid före beslutet. I det aktuella ärendet har KMH inte gjort detta. Studenterna har därmed inte fått möjlighet att lämna synpunkter på rekryteringsgruppens sammansättning.

Mot bakgrund av det anförda kritiserar Högskoleverket KMH för att inte ha beaktat studenternas rätt till studentinflytande enligt 3 kap. 9 § högskoleförordningen.

Riktlinjer för studentinflytande

Regeringen har, beträffande vilka organ som studenterna skall vara representerade i, i förarbetena uttalat att högskolan och studentkåren tillsammans bör komma överens om detta. I ärendet har framkommit att någon sådan överenskommelse inte finns på KMH. Enligt Högskoleverkets mening bör KMH tillsammans med studentkåren utarbeta riktlinjer för representation i beslutande och beredande organ.

När det gäller högskolans skyldighet att informera och samråda med studentrepresentant i frågor som inte avgörs i ett organ kan det vara svårt för enskilda tjänstemän att under beredningen av ett ärende bedöma om och när detta skall ske. Högskoleverket har i ett tillsynsbeslut den 18 juni 2003 (reg.nr 31-976-02) ansett att det finns anledning för ett universitet eller en högskola att fastställa riktlinjer för hur detta skall hanteras inom lärosätet samt att sådana riktlinjer bör tas fram i samverkan med studentkåren. Enligt Högskoleverkets mening bör KMH även överväga att, tillsammans med studentkåren, utarbeta riktlinjer om studentinflytande i ärenden som inte bereds eller beslutas av ett organ.

Rätt att utse studentrepresentanter

I sitt yttrande hänvisar KMH till en skrivelse om förfarandet vid tillsättning av adjunktstjänster i instrumentalmetodik. Av denna framgår bl.a. att det är KMH som utser studentgruppen. Högskoleverket vill i detta sammanhang erinra om att det av 1 kap. 7 § högskoleförordningen framgår att det är studentkåren som utser studentrepresentanter.

Vad som i övrigt förekommit i ärendet, finner Högskoleverket inte skäl att uttala sig om.

Högskoleverket, som utgår ifrån att KMH i fortsättningen beaktar högskoleförordningens regler om studentinflytande, och avslutar ärendet.

HÖGSKOLEVERKET

BESLUT

2005-11-30

Reg.nr 31-2868-05

Sid 5

Detta beslut har fattats av chefsjuristen Annica Lindblom i närvaro av verksjuristen Teresa Edelman efter föredragning av verksjuristen Åsa Kullgren.

Annica Lindblom

Åsa Kullgren

Kopia till
Violinstudenterna genom N N
Kungl. Musikhögskolans Studentkår